

Breznjev üdvözte Castróhoz Magyar vezetők távirata

● Moszkva (TASZSZ)
Leonyid Breznjev, az SZKP Központi Bizottságának főtávkárá üdvözölte Fidel Castrót 50. születésnapja alkalmából.

— A szovjet emberek úgy ismerik önt, mint bátor forradalmárt, aki következetesen küzd a népeknek az imperialista elnyomás és kizsákmányolás alóli felszabadításáért, és kiemelkedő szervezője a szocialista építésnek Kubában — hangzik többek között az üdvözlés.

Az üdvözlés nagyra értékeli Fidel Castrónak, a Kubai Kommunista Párt KB első titkárnak, a köztársaság miniszterelnökének hozzájárulását a szovjet-kubai barátság és együttműködés fejlesztéséhez, a szocialista államok közösségének erősítéséhez, a népek harcához, amely az imperializmus és a reakció ellen, nemzeti és társadalmi felszabadulásukért vívnak.

A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnöksége Fidel Castrót a szovjet és a kubai nép közötti testvéri barátság és együttműködés fejlesztésében betöltött kiemelkedő szerepéért, a béke és a szocializmus erősítéséhez való értékes hozzájárulásáért, 50. születésnapja alkalmából az Októberi Forradalom Erdemrenddel tüntette ki.

Kádár János, az MSZMP KB első titkára és Lázár György, a Minisztertanács elnöke táviratban üdvözölte Fidel Castrót, a Kubai Kommunista Párt Központi Bizottságának első titkárát és a Minisztertanács elnökét, 50. születésnapja alkalmából.

Leone fogadta Argant, Róma kommunista polgármesterét

Giovanni Leone olasz köztársasági elnök a Quirinale-palotában csütörtökön fogadta Róma újonnan megválasztott polgármesterét, Carlo Giulio Argan professzort, akit a júniusi választásokon az OKP listáján választottak meg, és a baloldali végrehajtó bizottság javaslatára került a tisztségbe. (Telefoto)

Spínolát szabadlábra helyezték

● Lisszabon (AP, MTI)
A Portugál Legfelsőbb Forradalmi Tanács csütörtökön — fennállása óta első ízben — megtartott sajtóértekezletén személyi változásokat jelentett be, és állást foglalt Spínola exelnök szabadon bocsátásával kapcsolatban.

Sousa Castro szóvivő közölte az újságírókkal, hogy a Legfelsőbb Forradalmi Tanács azon tagjai, akik egyben katonai körzeti parancsnoki posztot is betöltöttek, a

jövőben csak egyik tisztségüket tarthatják meg. Az ezzel kapcsolatos elnöki rendelet értelmében választás elé állított tisztek közül ketten lemondtak a tanácsban betöltött tisztségükről: Pires Veloso dandártábornok a jövőben kizárólag a portói (északi) katonai körzet főparancsnoka; Pinho Freire tábornok pedig a lisszaboni katonai körzet légalapulatainak parancsnokságát választotta.

Spínola exelnök szabadlábra helyezésével kapcsolatban a szóvivő leszögezte: Ramalho Eanes elnök ismertette a tanács tagjaival álláspontját ebben a kérdésben. A tanács egyetért az elnöknek azzal a véleményével, hogy a vizsgálat jelenlegi állásánál indokolatlan Spínola fogva tartása. A Legfelsőbb Forradalmi Tanács egyetért azzal a döntéssel, hogy a volt elnököt bizonyítékok hiányában szabadlábra helyezték.

A magyar kormány állásfoglalása

A Magyar Népköztársaság kormánya meglegedéssel állapítja meg, hogy az elmúlt évben a nemzetközi viszonyok fejlődése továbbra is pozitív irányú volt. Erősödött a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élésének, a kölcsönösen előnyös együttműködésnek és a feszültség enyhülésének folyamata. A magyar kormány következetesen arra törekszik, hogy hozzájáruljon a nemzetközi béke és biztonság megszilárdításához, a vitás kérdések békés eszközökkel történő megoldásához — állapítja meg az állásfoglalás, amely az ENSZ főtávkárának a felkérésére összefoglalja a magyar álláspontot.

A kormány állásfoglalása részletesen elemzi a nemzetközi biztonság megszilárdítását elősegítő fejleményeket. Hangsúlyozva, hogy „az európai biztonság és együttműködési értekezlet eredményes befejezése kiemelkedő jelentőségű esemény volt Európa történelmében. A magyar kormány sikeresen a záróokmány maradéktalan és teljes végrehajtásáért, s ennek érdekében gyakorlati intézkedéseket tett és tesz”.

Az ENSZ főtávkárához eljuttatott okmány teljes mértékben támogatja a Szovjetunió széles körű nemzetközi békeprogramját, amely a béke és a biztonság megerősítésére, a népek szabadságának és függetlenségének biztosítására, az országok közötti sokoldalú együttműködés ki- szélesítésére irányul.

„Egyre általánosabban elfogadottá válik

az az álláspont, hogy a politikai enyhülést katonai enyhüléssel kell megerősíteni. A helsinki záróokmány következetes megvalósítása kedvező feltételeket teremt az ilyen intézkedésekhez, így a közép-európai fegyveres erők és fegyverzet csökkentéséről Bécsben folyó tárgyalásokon történő előrehaladáshoz is.

A Magyar Népköztársaság — más szocialista országokhoz hasonlóan — rendkívül fontosnak tartja a hatékony leszerelési intézkedések kidolgozását és egyetemes végrehajtását. Úgy véli, hogy a tárgyalásoknak új lendületet adna a leszerelési világkonferencia összehívása. Ezért az ENSZ tagállamainak többségével együtt sürgeti, hogy a világszervezet mielőbb kezdjék hozzá a konferencia előkészítéséhez.

A magyar kormány úgy véli, hogy fokozott erőfeszítéseket kell tenni a legveszélyesebb háborús tüzfészek felszámolására, mindenekelőtt a közel-keleti válság igazságos és tartós rendezésére. Használhatóan szorgalmazza a ciprusi probléma — az európai térség nagy veszélyekkel terhes feszültségének — békés rendezését is.

A Magyar Népköztársaság kormányának szilárd elhatározása, hogy lehetőségeihez mérten a jövőben is mindent megtesz a világ békéjének erősítéséért, a nemzetközi biztonság megszilárdításáért, a békés egymás mellett élés és a gyümölcsöző együttműködés fejlesztéséért — fejeződik be a nyilatkozat.

Előkészítő tanácskozás

● Colombo (ADN)

Az el nem kötelezett országok külügyminiszterei csütörtökön megválasztották annak a két bizottságnak az elnökét, amelyek az augusztus 16-án kezdődő csúcstalálkozó legfontosabb dokumentumait végső formába öntik. A politikai bizottság elnökévé az afrikai kontinens képviselőjét, Tanzánia külügyminiszterét, Ibrahim Kadumát választották meg. A gazdasági bizottság elnöke latin-amerikai politikus, Aristides Rojo panamai közoktatásügyi miniszter lett.

Szerdán este, a tanácskozás kezdetén Felix Bandaranaike Sri Lanka-i igazságügy- és pénzügyminisztert választották meg a külügyminiszteri konferencia elnökévé.

A falangisták elfoglalták Tell Zaatart

● Bejrút (Reuter, AFP)

A szélsőjobboldali Falangista Párt kezében levő libanoni rádióadó csütörtökön bejelentette Tell Zaatart palesztin menekülttáborra vonatkozó nemzetközi jogi előírásoknak megfelelően páncélos rohammal vették be a tábor, amelyet azután azonnal „tiltott területnek” két csoportba terelték fegyvereseket, a nőket, gyermekeket és az öregeket elengedték, a fiatal fegyverforgalmazókat pedig lemészárolták.

Megerősítette a Tell Zaatart tábor elcsenés híreit a palesztinai szóvivő is. Együttal a jobboldali, keresztény erők mellett Szi-riát is felelőssé tette a történetekért.

vő rádióadó arról számolt be, hogy a tábor területén hátezer foglyot ejtettek; nagy részüket kis idő múltán szabadon bocsátották, a fegyvereket pedig a hadifoglyok kezébe adták. Palesztin források szerint viszont a támadók két csoportba terelték a nőket, gyermekeket és az öregeket elengedték, a fiatal fegyverforgalmazókat pedig lemészárolták.

A francia hírügynökség bejrúti jelentése szerint egy felrobbanó gránát csütörtökön megölt egy francia nagykövetségi biztonsági őrét, harmadik, súlyosan megsebesült társuk állapota válságos.

RÁDIÓTELEX

ELUTAZOTT BUDAPESTRŐL MAKONNEN MULAT

Makonnen Mulat, Addisz Abeba főpolgármestere — aki egy hetet töltött Budapesten —, csütörtökön délután elutazott. Az etióp főváros főpolgármesterét, a Ferihegyi repülőtéren Szépvölgyi Zoltán tanácselnök és a fővárosi tanács több más vezetője búcsúztatta.

CEAUSESCU HAZAUTAZOTT A SZOVJETUNIOBÓL

Nicolae Ceausescu, a Román Kommunista Párt főtávkára, a Román Szocialista Köztársaság elnöke és felesége csütörtökön hazautazott Jerevánból. Ceausescu, az SZKP Központi Bizottságának meghívására a Szovjetunióban üdült.

HONECKER FOGADTA GÜNTER GAUST

Erich Honecker, az NSZEP KB főtávkára csütörtökön Berlinben fogadta Günter Gaust, az NSZK berlini állandó képviselőjének vezetőjét. A tárgyszerű légkörben lezajlott megbeszélésen kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdéseket vitatták meg.

LESZERELÉSI BIZOTTSÁG ÜLESE

A genfi leszerelési bizottság csütörtökön befejezte az új típusú tömegpusztító fegyverek és fegyverrendszerek kifejlesztésének és előállításának betiltásáról beterjesztett szovjet javaslat vitáját. A vitában 11 ország 15 szakértője vett részt.

RENDŐRSORTÚZ FOKVÁROSBAN — 33 HALOTT

Gert Prinsloo tábornok, a dél-afrikai rendőrség főnöke csütörtökön délelőtt közölte, hogy a Fokváros négerlakta

külvárosában lezajlott véres összecsapásoknak eddig 33 halálos áldozatuk van. A tábornok egyidejűleg bejelentette, hogy a rendőrség az ország egész területén riadókészültségben marad.

BÁTYAI JENŐ:

Lapok a szegedi tudomány- és technikatörténelethől

152.

Dr. Princz Gyula földrajztudós és felfedező Rábamolnáriban született, 1882-ben. Egyetemi tanulmányait a budapesti és a breslauer egyetemen végezte, és ott avaták kitanítási doktorrá, 1904-ben. Ezután a budapesti egyetemen helyezkedett el, ahol különböző beosztásokban dolgozott, és 1935-ben a leíró földtan tárgyköréből magántanárrá minősítették. Közben, 1912-ben a pedagógiai főiskola tanárává, majd a pozsonyi, ezt követően a pécsi, később a kolozsvári, és végül a szegedi egyetem tanszékvezető professzorává nevezték ki. Két alkalommal, 1906-ban és rá három évvel később felfedező kutatóexpedíciós utat tett Belső-Ázsia ismeretlen területein, ahol számos felfedezést tett. Expedíciós útjának tudományos eredményei több kötetben magyar és német nyelven jelentek meg a harmincas években. Kutatási területe döntően a földtörténeli fejlődés vizsgálatára terjedt ki, de sikeresen foglalkozott Magyarország geomorfológiai szintézisével is. Jelentős munkákat jelentetett meg a településföldrajz és a városmorfológia tárgyköréből is. Ezek mellett jelentős tudományos elméleteket állított fel. Megírta Magyarország földrajza című könyvét, amely 4 kiadást ért meg.

Több hazai és külföldi tudományos társaságának tagja, a Magyar Tudományos Akadémia 1935-ben választotta levelező tagjává. Munkássága elismeréseképpen több magas, tudományos kitüntetést kapott. A szegedi Földrajzi Intézet éléről nyugdíjba 1957-ben távozott.

A hazai szénhidrogénkutatás egyik gyakorlati megteremtője, dr. Kertai György Budapesten született, 1912-ben. Egyetemi tanulmányait a budapesti tudományegyetemen végezte, majd doktori címének megszerzése után, 1935-ben a Földtani

Intézetnél helyezkedett el, ahol hosszú éveken át dolgozott különböző vezető beosztásokban, majd 1964-ben nevezték ki az intézet elnökévé, és ezt a funkcióját töltötte be haláláig. Közben a szegedi tudományegyetemen alkalmazott közéleti — különös tekintettel a kőolaj- és földgáz-tartó kőzetekre — tárgykörből magántanári minősítést nyert. Kutatási területe az ásványtanra, a szénhidrogén-feltárára és a kőolaj-földtanra terjedt ki. Nevéhez fűződik többek között a nagylenyeli, a görgeteg-babócsai szénhidrogén-telepek feltárása. A Nagy-Alföld-i szénhidrogénkutatások első tudatos kezdeményezője Kertai volt. Több jeles tanulmányt vett részt, amelyek közül talán elsősorban a mexikói emelkedik ki. Számos hazai és külföldi tudományos társaságban viselt vezető tisztséget. A Magyar Tudományos Akadémia 1965-ben választotta levelező tagjává. Több magas kitüntetés mellett a Kossuth-díjat 1953-ban kapta meg. Szegedi magántanársága két évet tartott, és igazán csak sajnálni tudjuk, hogy nem maradt tovább az egyetem oktatói sorában.

Budapesten halt meg, 1968-ban.

A szerves kémiai technológiai kutatás kiemelkedő tudósa, dr. Gerecs Árpád Zsámbeken született, 1903-ban. Egyetemi tanulmányait a budapesti műegyetemen végezte, és ott szerzett vegyészmérnöki oklevelet 1927-ben. Ezután a szerves kémiai tanszék tanársegéde lett, majd 1939-től a Chinoin Gyógyszeripari Gyárban kutatómérnökként dolgozott. Közben a műegyetemen a szénhidrátok és a glükózidok tárgyköréből magántanári minősítést kapott. A felszabadulást követően előbb a Szerves Vegyipari Kutatóintézetnek, majd a Gyógyszeripari Kutatóintézetnek volt igazgatója. Innen került Szeged-

re, 1950-ben, amikor az egyetem kémiai technológiai intézetébe nevezték ki vezető professzornak. Innen 1955-ben távozott, és azóta a budapesti tudományegyetem kémiai technológiai tanszékének vezetője.

Tudományos munkássága szénhidrátkémia, gyógyszerkémia és szerves kémiai technológiai kérdések megoldására terjedt ki. A B₁ vitamin, az ultraseptyl, a penicillin és több más gyógyszer hazai előállításának kidolgozója. Kutatási területeiről több száz tudományos publikációt jelentetett meg a hazai és külföldi folyóiratokban. Több hazai és külföldi tudományos szervezetnek tagja, illetve tisztségviselője. A Magyar Tudományos Akadémia 1951-ben levelező, 1958-ban rendes tagjává választotta. Számos tudományos és társadalmi kitüntetés mellett a Kossuth-díj arany fokozatát 1950-ben kapta meg.

Dr. Korpás Emil, kiváló földrajztudós Urmenyén született, 1910-ben. Egyetemi tanulmányait a budapesti közgazdasági és a tudományegyetemen végezte, doktori címet 1934-ben szerzett. Előbb Budapesten kereskedelmi középiskolában tanított, majd 1952-ben került a szegedi tudományegyetemre, a földrajzi intézetbe tanszékvezető docensnek, Szegedről Budapestre, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Gazdaságföldrajzi Tanszékére 1963-ban távozott, és azóta is ott működik. Igen széleskörű kutatási területen dolgozik. Kezdetben természeti földrajz, majd talajterképezés, illetve talajföldrajzi témakörök foglalkoztatták. Utóbb mind eredményesebben foglalkozik ipari és mezőgazdasági földrajzzal, főleg a talaj és az öntözés összefüggésében. Összeállította Szeged környékének talajföldrajzi vázlatát, 1955-ben. A Világ gazdaság földrajza című igen értékes könyve 1969-ben jelent meg. A kandidátusi fokozatot 1958-ban nyerte el. Azt is érdemes megemlíteni munkásságáról, hogy a hazai szikesek talajföldrajzi vázlatával nagymértékben volt segítségére az agrárkutatóknak, végső soron pedig a talajjavítási munkálatoknak.

(Folytatjuk.)